

Dosarul nr.2r-355/23
2-23030821-01-2r-07082023

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Ocnîța (jud. N. Vameș)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Garbuz, Iu. Grosu, A. Ciobanu)

DECIZIE

18 octombrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Aliona Donos
Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Primăria comunei Bîrlădeni, raionul Ocnîța, reprezentată de primarul Marina Varzari și avocatul Arcadie Gheorghîță,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Mircea Chișca împotriva Primăriei comunei Bîrlădeni, raionul Ocnîța, intervenient accesoriu Agenția Servicii Publice, Departamentul Cadastru, cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate și rectificarea înregistrărilor în Registrul bunurilor imobile,

împotriva încheierii din 12 iulie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Primăria comunei Bîrlădeni, raionul Ocnîța, reprezentată de avocatul Arcadie Gheorghîță,

a c o n s t a t a t :

La 27 februarie 2023, Mircea Chișca, reprezentat de avocatul Dmitrii Gubceac, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei comunei Bîrlădeni, raionul Ocnîța, intervenient accesoriu Agenția Servicii Publice, Serviciul Cadastral Teritorial Ocnîța, solicitând recunoașterea dreptului de proprietate asupra următoarelor bunuri imobile: teren agricol cu suprafața de 1,4436 ha, cu număr cadastral xxxxx, teren agricol cu suprafața de 0,1855 ha, cu număr cadastral xxxxx, teren agricol cu suprafața de 1,4435 ha, cu număr cadastral xxxxx, teren agricol cu suprafața de 0,1801 ha, cu număr cadastral xxxxx, amplasate în extravilanul comunei xxxxx, raionul xxxxx, rectificarea în Registrul bunurilor imobile prin radierea dreptului de proprietate a Efrosiniei Lacusta și a lui Vladimir Lazari, cu înregistrarea lui în calitate de proprietar al acestor bunuri.

Prin încheierea din 03 martie 2023 a Judecătoriei Edineț, sediul Ocnîța, s-a acceptat în procedură prezenta cerere de chemare în judecată.

Prin hotărârea din 12 aprilie 2023 a Judecătoriei Edineț, sediul Ocnîța, s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de Mircea Chișca și s-a

recunoscut dreptul de proprietate după Mircea Chișca asupra următoarelor bunuri imobile: teren agricol cu suprafața de 1,4436 ha, cu număr cadastral xxxxx, teren agricol cu suprafața de 0,1855 ha, cu număr cadastral xxxxx, teren agricol cu suprafața de 1,4435 ha, cu număr cadastral xxxxx, teren agricol cu suprafața de 0,1801 ha, cu număr cadastral xxxxx, amplasate în extravilanul comunei xxxxx, raionul xxxxx. S-a dispus rectificarea în Registrul bunurilor imobile prin radierea dreptului de proprietate a Efrosiniei Lacusta și a lui Vladimir Lazari, cu înregistrarea cu înregistrarea lui Mircea Chișca în calitate de unic proprietar asupra acestor bunuri. Totodată, s-a indicat că, hotărârea dată servește Agenția Servicii Publice drept temei pentru efectuarea rectificărilor menționate în Registrul bunurilor imobile.

La data de 21 aprilie 2023, Primăria comunei Bîrlădeni, raionul Ocnîța, reprezentată de avocatul Arcadie Gheorghită, a depus cerere de apel, menționând ca fiind apel preventiv, împotriva hotărârii din 12 aprilie 2023 a Judecătoriei Edineț, sediul Ocnîța, invocând dezacordul cu hotărârea contestată. Totodată, a indicat că, apelul motivat va fi prezentat după pronunțarea hotărârii motivate.

Prin încheierea din 21 iunie 2023 a Curții de Apel Bălți nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Primăria comunei Bîrlădeni, raionul Ocnîța, reprezentată de avocatul Arcadie Gheorghită, împotriva hotărârii din 12 aprilie 2023 a Judecătoriei Edineț, sediul Ocnîța, și s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării la Curtea de Apel Bălți a cererii de apel cu indicarea esenței și temeiurilor apelului, argumentului ilegalității sau netemeinicii hotărârii contestate, motivele de fapt și de drept care întemeiază apelul și a probelor invocate în susținerea apelului, în original, stabilindu-i termen până la data de 11 iulie 2023, ora 16:00. Totodată, s-a explicat apelantului că, în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

Prin încheierea din 12 iulie 2023 a Curții de Apel Bălți s-a restituit cererea de apel depusă de Primăria comunei Bîrlădeni, raionul Ocnîța, reprezentată de avocatul Arcadie Gheorghită, împotriva hotărârii din 12 aprilie 2023 a Judecătoriei Edineț, sediul Ocnîța și s-a remis Primăriei comunei Bîrlădeni, raionul Ocnîța, cererea de apel cu înscrisurile anexate.

La 24 iulie 2023, prin intermediul poștei (f.d.90), Primăria comunei Bîrlădeni, raionul Ocnîța, reprezentată de primarul Marina Varzari și avocatul Arcadie Gheorghită, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 12 iulie 2023 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate, restituind spre rejudecare în Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului, recurentul a invocat că, nu a primit încheierea Curții de Apel Bălți din 21 iunie 2023 nici reprezentantul și nici avocatul. Respectiv, nu a cunoscut despre faptul că, instanța de apel a stabilit termen până la data de 11 iulie 2023 ora 16.00.

Totodată, a menționat că, după depunerea apelului, instanța de fond nu a remis hotărârea motivată. Periodic verifica Portalul Național al Instanțelor și nu au găsit informații. După recepționarea la data de 20 iulie 2023 a încheierii instanței de apel din 12 iulie 2023, reprezentantul primăriei Marina Varzari a întreprins toate măsurile în vederea stabilirii recepționării încheierii din 21 iunie 2023, însă fără rezultat. În calitate de avocat, Arcadie Gheorghită nu a recepționat încheierile din 21 iunie 2023 și din 12 iulie 2023 a Curții de Apel Bălți. Până la depunerea recursului a fost în

imposibilitate de a stabili cine a recepționat încheierea din 21 iunie 2023 a Curții de Apel Bălți și a semnat avizul de recepție la data de 27 iunie 2023.

De asemenea, a afirmat că, în cererea de apel a indicat din ce considerente nu este de acord hotărârea, reiterându-le în cererea de recurs. Deși, nu a cunoscut conținutul și temeiurile invocate de instanța de fond, a redat circumstanțele de fapt și de drept, a argumentat ilegalitatea și netemeinicia hotărârii primei instanțe, probele fiind cercetate și examinate în judecată. Astfel, a considerat că, a fost încălcat dreptul la un proces echitabil și persoanele cărora le-a fost atribuit în natură cotele de teren conform legislației, au fost ilegal private de dreptul de proprietate, iar reclamantul, prin acțiunile sale, s-a îmbogățit ilegal.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimaților la data de 07 august 2023 (f.d.92).

La data de 13 septembrie 2023, Mircea Chișca, reprezentat de avocatul Dmitrii Gubceac, a depus referință la cererea de recurs, exprimând poziția în favoarea respingerii recursului cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea de restituire a cererii de apel la data de 12 iulie 2023, iar cererea de recurs a fost depusă la 24 iulie 2023, prin intermediul poștei (f.d.90), ceea ce denotă că, recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului judecătoresc contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul cu menținerea încheierii contestate, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, hotărârea din 12 aprilie 2023 a Judecătoriei Edineț, sediul Ocnița, a fost contestată cu apel de către Primăria comunei Bîrlădeni, raionul Ocnița, reprezentată de avocatul Arcadie Gheorghită, înregistrând în acest sens apel (preventiv) la data de 21 aprilie 2023, invocând dezacordul cu hotărârea contestată. Totodată, a indicat că, apelul motivat va fi prezentat după pronunțarea hotărârii motivate (f.d.53-54).

În conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordînd apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În contextul normei de drept precitate, prin încheierea din 21 iunie 2023 a Curții de Apel Bălți nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Primăria comunei Bîrlădeni, raionul Ocnița, reprezentată de avocatul Arcadie Gheorghită, împotriva hotărârii din 12 aprilie 2023 a Judecătoriei Edineț, sediul Ocnița, și s-a comunicat apelantului

despre necesitatea prezentării la Curtea de Apel Bălți, până la data de 11 iulie 2023, ora 16:00, a cererii de apel cu indicarea esenței și temeiurilor apelului, argumentului ilegalității sau netemeinicii hotărârii contestate, motivele de fapt și de drept care întemeiază apelul și a probelor invocate în susținerea apelului, în original (f.d.68-71).

Copia încheierii instanței de apel din 21 iunie 2023 a fost expediată la data de 22 iunie 2023 atât în adresa Primăriei comunei Bîrlădeni, raionul Ocnița, cât și avocatului Arcadie Gheorghită, fiind recepționată, la data de 27 iunie 2023, și, respectiv, la 28 iunie 2023, conform avizelor de recepție (f.d.73-74).

Prin încheierea din 12 iulie 2023 a Curții de Apel Bălți, în temeiul art. 369 alin.(1) lit. a) din Codul de procedură civilă, s-a restituit cererea de apel depusă de Primăria comunei Bîrlădeni, raionul Ocnița, reprezentată de avocatul Arcadie Gheorghită, împotriva hotărârii din 12 aprilie 2023 a Judecătoriei Edineț, sediul Ocnița și s-a remis Primăriei comunei Bîrlădeni, raionul Ocnița, cererea de apel, cu înscrisurile anexate (f.d.75-79).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție prin prisma criticilor aduse actului judecătoresc contestat și argumentelor aduse în favoarea casării acestuia, apreciază ca fiind corectă soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel, având în vedere neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în recursul declarat, partea recurentă a indicat că, nu a primit încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel. Atât reprezentantul Primăriei comunei Bîrlădeni, raionul Ocnița, cât și avocatul Arcadie Gheorghită și nu ar fi cunoscut despre termenul acordat până la data de 11 iulie 2023, ora 16:00, pentru lichidarea neajunsurilor.

La acest capitol, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține, ca întemeiate și legale constatările instanței de apel. Conform avizelor de recepție (f.d.73-74), atât reprezentantul Primăriei, cât și avocatul, au recepționat încheierea instanței de apel din 21 iunie 2023, la data de 27 iunie 2023, și, respectiv, la 28 iunie 2023.

În corespundere cu prevederile art. 100 alin.(1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că, instanța de apel și-a onorat obligația de a comunica actul emis părții apelante cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire în circumstanțele detaliate *supra*.

Drept urmare decad alegațiile părții recurente precum că, nu ar fi recepționat încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel și nu ar fi cunoscut de termenul acordat până la data de 11 iulie 2023, ora 16:00, pentru lichidarea neajunsurilor

admise la depunerea cererii de apel. La fel, nu a fost confirmat argumentul părții recurente privind imposibilitatea stabilirii persoanei care ar fi recepționat încheierea instanței de apel din 21 iunie 2023 și ar fi semnat avizul de recepție.

Urmează a fi învederate prevederile art.183 alin. (4) din Codul civil, toate documentele și scrisorile intrate la sediu se consideră recepționate de către persoana juridică.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, recepționarea de către Primăria comunei Bîrlădeni, raionul Ocnîța, a încheierii prin care nu s-a dat curs cererii de apel, se atestă prin avizul de recepție (f.d.73).

De asemenea, sunt irelevante alegațiile părții recurente precum că, periodic verifica Portalul Național al Instanțelor referitor la cursul procesului, în situația în care instanța de apel a expediat apelantului și avocatului acestuia încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel în termen, iar partea apelanta a avut suficient termen pentru valorificarea drepturilor procedurale.

Art. 110 din Codul de procedură civilă prevede că, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În virtutea art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Corelând normele de drept citate cu situația de fapt, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, instanța de apel justificat a conchis că, apelantul Primăria comunei Bîrlădeni, raionul Ocnîța, nu s-a conformat indicațiilor instanței de apel pentru remedierea neajunsurilor admise la depunerea cererii de apel.

În altă ordine de idei, deși, prevederile legii procedurale sunt exprese și certe în cazul declarării apelului, precum și obligația apelantului de a se conforma prevederilor legale în acest sens, cuprinse în art.365 din Codul de procedură civilă, pentru a evita sancțiunile procedurale, apelantul depunând la data de 21 aprilie 2023 cererea de apel inițială (f.d.53-54), a eludat de a se conforma normelor procedurale și de a depune cererea de apel în conformitate cu exigențele legii.

În ceea ce vizează alegațiile părții recurente precum că, în cererea de apel depusă a indicat circumstanțele de fapt și de drept, a argumentat ilegalitatea și netemeinicia hotărârii atacate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, reprezentantul Primăriei comunei Bîrlădeni, raionul Ocnîța, avocatul Arcadie Gheorghită, depunând cererea de apel, la data de 21 aprilie 2023, a denumit cererea de apel ca fiind un apel preventiv (f.d.53) și totodată, în final, a inserat că: „apelul motivat va fi prezentat după pronunțarea hotărârii motivate” (f.d.54).

În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, instanța de apel pornind de la reglementările legale relevante ce țin de intentarea procedurii de apel, poziția părții apelante, a acordat apelantului termen până la data de 11 iulie 2023, ora 16:00, pentru prezentarea inclusiv a apelului motivat.

În contextul prevederilor art. 75 alin. (4) din Codul de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

În corespundere cu prevederile art.10 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind întemeiată constatarea instanței de apel precum că, apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) din Codul de procedură civilă, ceea ce a determinat restituirea cererii de apel.

Argumentele părții recurente nu pot fi reținute în justificarea solicitării de casare a încheierii contestate, având în vedere neconformarea acesteia indicațiilor instanței de apel, în condițiile în care actul judecătoresc a fost comunicat părții recurente, iar partea are obligația de a se folosi cu bună-credință de drepturile sale procedurale în conformitate cu prevederile art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

Prin prisma respectării dreptului la un proces echitabil, inclusiv dreptul de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art.13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că, partea recurentă și-a neglijat posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale în interiorul cadrului legal relevant.

Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Primăria comunei Bîrlădeni, raionul Ocnița, reprezentată de primarul Marina Varzari și avocatul Arcadie Gheorghiuță,

Se menține încheierea din 12 iulie 2023 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Mircea Chișca împotriva Primăriei comunei Bîrlădeni, raionul Ocnița, intervenient accesoriu Agenția Servicii Publice, Departamentul Cadastru, cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate și rectificarea înregistrărilor în Registrul bunurilor imobile.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Aliona Donos

Oxana Parfeni